

DEÁK-TAKÁCS SZILVIA

KÉSŐ VAN, ALUDJ

Ott állt az ajtó előtt tegnap, a legnagyobb természetes-séggel, mintha csak reggel elindult volna, és most ha-zaérkezne, csak épp itthon hagyta a kulcsát.

Amikor legutóbb láttam, sötétebb volt a haja, az állkapcsa erősebb – talán mert akkoriban folyton rágógumizott, azt a mentolos illatot máig fel tudom idézni, ha a szavaira gondolok. Egyszer éreztem a leheletén cigarettázás nyomát, amikor az érettségije után eljött hozzám, felszabadultan átölelt. Fiatal volt, szokatlan tervekkel.

Egészségesen élt, naponta futott az iskola nagypályáján, a mértéket nem tudom, nem emlékszem, sosem tartottam vele, talán nem is értékeltém eléggé.

Amikor először hívott, meglepődtem, sosem beszélünk előtte, a lépcsőfordulóban élém állt, a sűrű barna, majdnem fekete szemöldökét néztem, arra gondoltam, milyen szigorú apa lesz; nem is voltam egészen illő a koromhoz, ilyesmire melyik középiskolás lány gondol, amikor randira hívják.

Csendesen lázadt, nem szerette a kötelező összejöveteleket, de magától bármikor, bárkinek segített, nem szeretett még vásárolni sem kötelezően, pár év múlva egyszer elhívtam az akkori piacra, szerettem bámulni az embereket, elképzeltem: honnan jönnek ide, hogy készülnek el, ki miért ráérős vagy sietős. Akkor még úgy árultak, hogy kipakolták a portékákat a határon túlról érkezett árusok, ha jutott asztal, arra, ha nem, akkor ponyvára le a földre. Innen nem messze a határ, egy cédé le sem jár, és már itt lehet lenni. Igaz, akkor még nem cédé, hanem kis kazetta szőlt, ceruzával tekertük vissza, ritmusra tekerte és rágózott.

Alkudozott állandóan, később is, merthogy szokásává vált a csütörtöki piacozás, ha venni nem akart semmit, akkor is, mindenről tudni akarta, mi az, mire jó, mennyit ér, mihez képest. Egyszer például ezüst evőeszközkészletre, egyszerűen nem tudtam felfogni, miért kell az neki, vagy egyáltalán, miért érdekl; egy tizenyolc éves fiú mit akar azzal, vagy a tudással, mennyibe kerül.

Én akkoriban csak mentem a napokkal, ha eljöttem otthonról, nem érdekelt más, csak a szabadság, a nézelődés, eszemben sem volt ilyesmire gondolni, meg sem láttam először, mire alkuszik, csak arra figyeltem fel, hogy az eladó huncutul mosolyog rám, és azt súgja neki: vegyen a fiatalember inkább bőrsarut ennek a lánynak. Több tízezerre tartották a készletet, vagy csak tíztől többre, nem jelentett az összeg sem semmit nekem, nem kellett nagy dolgokkal számolnom. A sarut megkaptam még aznap, feltörte a sarkamat a cipő, és ahogy ágaskodtam a nézelődés közben, kihúztam belőle a mezítlábam, ezt vette észre az eladó, ezért volt a tanács.

A következő évben sokat lófráltunk együtt, a városban a padok mellé ültünk le, a helyi újság egyik fotósa le is kapott bennünket, átkiabáltam az úttesten: kérjük megtekintésre, ha nem sikerült jól rólunk, nem járulunk hozzá! A fotós nevetett, és odaszólt: ej de harcias fiatal lányka. Jó volt, ma már nem mernék leülni a padok mellé.

Amikor a nyár végén beállított azzal, hogy elutazik, először gondolkodtam el rajta, hogy ki is ő nekem. Annyira természetes volt, hogy szinte mindennap találkozunk, keressük a szabadságunkat, elbicajozik hozzám, vagy ha kell, odáig fut. Ha egy filmet kiválasztok, szólnom sem kell, megjelenik, megnézzük.

Én soha nem jártam náluk. Amikor kérdezgettem, nagyon halkán beszélt a szüleiéről, az apjáról semmit, csak szikár tényeket, hány éves és hol dolgozik. De soha nem hallottam egyetlen közös programról, egy „ma azt mondta apa” kijelentés el nem hangzott. Az édesanyjáról is csak annyi, hogy Emília, Eminek szólítják a munkahelyén, két műszakban dolgozik. Én állandóan meséltem: apu hogy vezet, hol ülhetek fel stikában a motorjára, beszéltem régi kirándulásokról, arról, hogy minden hosszabb

úton történt valami a Ladánkkal, vagy a víz forrt fel, vagy ke-
reket kellett cserélni. Anyut meg úgy szerettem, mint a jószágos
tündéreket szokás, ha bántott valami, csak hazasiettem, és még
elmondanom sem kellett, olyan nyugalom fogott el, hogy el sem
tudtam képzelni, mi bántott előtte. Anyu kizárta belőlem a vi-
lágot. És én mindent elmeséltem, mindenről beszéltem, és alig
hallottam.

Az elutazása lehetősége szíven ütött. Rájöttem arra is, milyen
önző vagyok, magammal voltam elfoglalva, a magamra mara-
dásommal, ma már gyűlölöm azt az akkori érzést, azt is, amit
okoztam, a jajongással együtt utálok visszagondolni ma-
gamra. Elkezdtem leveleket írni, az ment, bármikor és bármiről
tudtam oldalakon át, ömlengtem, hogy majd én itt örökre, meg
hogy soha és mindig. De valójában fogalmam sem volt, hogy
tényleg így lesz.

Elkísértem félútig, vonattal utaztunk, egyedül ment, kicsi
utazótáskával, kék táska piros csíkkal. A füle fölött magas ív-
ben kivágatta a haját, az arccsontja még jobban kiugrott, leg-
alábbis a látvány azt mutatta, de lehet fogyott, vagy megnyúlt
az arca. Nem akartam sírni, felemlegettem a lépcsőfordulós
szigorú szemöldököt, félresikerülten utaltam a jövőre, majd
sután kezdődő és be nem fejezett ölelés után leszálltam. Fél-
úton. Megvártam a visszafelé induló járatot, közben feltámadt
a szél, húztam össze magamon a farmerdzsekít, egy másik kö-
zös piacozás szerzeménye, mindkettőnknek volt, neki talán a
zsákban.

Pénzbedobós utcai fülkéből hívtam fel késő este, nagyon mesz-
sze kellett gyalogolni otthonról, nem igazán tudtam mit monda-
ni. Kezdtem újra, hogy mostantól és meddig. Halk volt, hamar
befejeztük, épp csak még egy érmét kellett bedobnom, le sem
ketyegett; ez volt a telefonban az utolsó mondata:

– Késő van, aludj.

Lógyakorlatokról, kiképzésről, katasztrófa-elhárításról szól-
tak a levelei, majdnem mindennap érkezett egy, néha kettő is,
eleinte nem értettem, hogy lehet ez. Egyet délelőtt, egyet dél-

után adott fel. Többé nem hívtam fel, csak álltam a fulke előtt, de a szemöldöke nézése nélkül nem tudtam, mit gondol. Esős év volt, nem kedvezett a kirakodópiac árusainak, de csak egyszer néztem ki egyedül, saruban, épp nem esett az eső.

Vonatra is egyszer szálltam, míg nem láttam újra, elfogott a légszomj, ki kellett mennem a folyosóra, lerángattam az ablakot, a következő állomáson leszálltam, taxival mentem haza.

Aztán találkoztam Emíliával, az édesanyjával, nem szerette, ha nénizik. Nem is az első napon derült ki számomra, hogy ki ő, csak a következőn hallottam meg a teljes nevét, ezután kezdtem kérdezősködni, beazonosítani. Határozott egyéniség volt, lány vonásokkal. A szemöldökének egészen más ívére is felfigyeltem, a fia nem tőle örökölte. Két műszakban dolgozott a kórházban, sok embert irányított. A gyönyörű karja látványa valósággal megnyugtató, ahogy infúziót kötött be, vagy vért vett, iszonyodásomat most először tudtam legyőzni ezzel kapcsolatban. Telt arcának gyors mozgású szeme viszont idegesítően hatott. Formás lába elővillant a köpenyéből, nem képzeltem volna róla, hogy ekkora fia van. Kérdezgette, beszélt-e sokat róla, nem tudtam, mit mondhatnék, elvicceltem, de idétlenül – ha zavarban vagyok, mert nem akarom, hogy az igazság bánatot okozzon, egészen ügyetlenül viccelek. A fájdalom miatt is hülyén viselkedtem, felrepedt a térdemen a bőr, amikor az esős napok egyikén elestem a pályán futás közben.

Megszereztem a Scorpions számait, át akartam adni neki legközelebb a kazettát; mielőtt elutazott, állandóan hallgatta, azóta újabb szám is toplistás lett. A suliban nagy változások történtek, mióta elment: többször is megengedték, hogy a folyosón a tévét bekapcsoljuk nagyszünetben, folytak a hírek, harcról, megdöntésről, mi csak álltunk a mindentudók bölcsességével, örültünk, hogy becsengetés után még öt percet maradhattunk.

Csak egyszer láttam ezután. Szinte nem is mertem szólni semmiről, a kazettát sután dugdostam a mellényem zsebében, el sem tudtam képzelni, hogy valaha még piacozni fogunk, hogy valaha még alkudozik bármire is. Nem volt erőm beszélni mostokról és majdokról, a soha meg eszembe sem jutott. Aztán egy mondatot, egy jó mondatot mégis kigondoltam, vagy inkább

egyszerűen eszembe jutott, mit kellett volna, de akkor már csak a busz ablakán át láttam, ahogy igyekszik minél tovább visszaneézni felém.

Ahogy állt tegnap az ajtó előtt, mintha nem történt volna meg a sok év közben.

December vége van, év vége, a vége vége, késő. Bénán lepődöm meg, nahát, megtaláltál, holott ugyanott lakom, nem változtál semmit, pedig a haja még világosabb, miért jöttél, pedig ezt akarom a legkevésbé tudni.

Megvan, lehetne elég. Külföld, zenélés, bűvárokodás, Emília, sok téma előkerül, keresem a szemöldökében a milyen apa lehet üzenetét, az arccsontját némi szakáll borítja, hozott valamit, mondja.

A terítékhez használjam, most, december végén, ezüstkészlet, lealkudta – nem kérdezem meg, mikor, ahogy ő sem tudja meg soha, milyen számokat válogattam arra a régi-régi kazettára.